

Micromeria croatica

Foto: Harrie de Vries

Nomenclatuur/Etymologie

De geslachtsnaam *Micromeria* is afgeleid van de Griekse woorden μικρός (*mīkros*), wat 'klein' betekent, en μέρος (*meris*), wat 'deel' of 'portie' betekent. Dit verwijst naar de over het algemeen kleine bladeren en bloemen van de soorten binnen dit geslacht. De soortaanduiding *croatica* is een geografische aanduiding en betekent 'uit Kroatië', wat direct verwijst naar de belangrijkste regio van herkomst, de Dinarische Alpen, waar Kroatië een belangrijk deel van uitmaakt.

Taxonomie

Micromeria croatica is een plant die behoort tot de lipbloemenfamilie. De plant is endemisch in de Dinarische Alpen en behoort tot de grotere onderstam van de *Mentheae*, waar ook munt en tijm toe behoren.

- Rijk: *Plantae*
- Orde: *Lamiales*
- Familie: *Lamiaceae*
- Geslacht: *Micromeria*
- Soort: *Micromeria croatica*

Synoniemen

De soort *Micromeria croatica* heeft, zoals veel planten die recentelijk taxonomisch zijn herzien of lang in een complex stonden, verschillende synoniemen. Het geslacht *Micromeria* werd voorheen vaak ondergebracht in het geslacht *Satureja* (bonenkruid) of *Thymus* (tijm). De meest voorkomende synoniemen zijn:

- *Thymus croaticus* (basioniem)
- *Satureja croatica*

Variëteiten en cultivars

Micromeria croatica is in de teelt voornamelijk bekend als een botanische, endemische soort en is nog relatief nieuw als commerciële tuinplant, hoewel deze wel wordt aanbevolen voor rotstuinen vanwege zijn droogtetolerantie en compacte groei. Er zijn dan ook nauwelijks formele, in de handel verkrijgbare cultivars, maar de soort vertoont in het wild wel morfologische variabiliteit die in de toekomst zou kunnen leiden tot cultivars. Enkele wetenschappelijke benoemingen van variëteiten en vormen die de variatie in het wild beschrijven, zijn:

- *Micromeria croatica* var. *panciana*: Een variëteit die in sommige classificatiesystemen wordt onderscheiden.
- *Micromeria croatica* f. *glabrata*: Een vorm die zich onderscheidt door een minder behaard uiterlijk dan de typische, dicht behaarde planten.
- *Micromeria croatica* f. *multicaulis*: Een vorm die gekenmerkt wordt door het hebben van zeer veel stengels, wat leidt tot een dichtere groei.
- *Micromeria croatica* f. *ovalifolia* en f. *linearilanceolata*: Vormen die respectievelijk een meer ovale of juist smal-lancetvormige bladvorm vertonen.

Familie

Micromeria croatica behoort tot de familie *Lamiaceae*, de lipbloemenfamilie. Deze familie staat bekend om zijn aromatische eigenschappen, vierkante stengels en tweezijdig symmetrische (lipvormige) bloemen. Binnen deze familie behoort *Micromeria* tot de onderfamilie *Nepetoideae* en de stam *Mentheae*.

Hoogte

Dit is een kleine, dwergstruikachtige vaste plant of halfheester. De stengels zijn talrijk, rechtopstaand of soms opstijgend, en bereiken een hoogte van 5 tot 30 centimeter. De plant vormt een nette, dichte pol.

Bloemkleur

De bloemkleur van *Micromeria croatica* is meestal een opvallend roze-paars, maar in sommige populaties komen ook zeldzamere witbloeiende individuen voor. De bloemen zijn klein en tweelippig, typisch voor de lipbloemenfamilie, en staan in losse kransen in de bladoksels.

Bladkleur

De bladeren van de plant zijn klein, gesteeld, en hebben een afgeronde, elliptische tot eivormige vorm. De bladranden zijn vaak licht omgerold. De bladeren zijn groen en dicht bedekt met haartjes (patent-pubescent), wat de plant een grijsgroene, aromatische uitstraling geeft.

Bloeiperiode

De bloeiperiode van *Micromeria croatica* strekt zich uit over de zomermaanden. De bloei begint doorgaans in juli en kan doorgaan tot in augustus of zelfs september.

Standplaats

Als endemische plant van de Dinarische Alpen groeit *Micromeria croatica* in de spleten van carbonaatgesteenten (kalksteen). De plant gedijt het beste op een open of halfschaduwrijke plek met een extreem goede drainage. Een stenige, alkalische (kalkrijke) en voedselarme bodem is essentieel. De plant is zeer droogtetolerant zodra deze goed is gevestigd.

Herkomst

De plant is endemisch in het noordwestelijke deel van het Balkanschiereiland, met name in de Dinarische Alpen. Het natuurlijke verspreidingsgebied omvat Kroatië, Bosnië en Herzegovina, en Albanië. Het groeit op hoogtes variërend van 150 meter tot meer dan 2000 meter boven zeeniveau.

Soort Gewas

Micromeria croatica is een overblijvende, kruidachtige vaste plant (*perennial herb*) die vaak wordt beschouwd als een halfheester (*subshrub*) vanwege de ietwat houtachtige basis en compacte groei. Het is een aromatische plant die traditioneel in de volksgeneeskunde en als kruid wordt gebruikt en een uitstekende rotsplant is.

Vermeerderingswijze

De plant kan worden vermeerderd door zaad, maar ook via stekken van niet-bloeiende stengels. Micropropagatie (weefselkweek) wordt ook onderzocht als efficiënte methode voor de teelt. Delen van de plant is mogelijk maar vaak moeilijk vanwege de wortelstructuur.

Klimaatzone (usda-zones)

Micromeria croatica is een winterharde plant. De plant is geschikt voor USDA Winterhardheid Zones 6 tot en met 9, wat aangeeft dat hij bestand is tegen temperaturen tot ongeveer -23°C in de winter. De kritieke factor is echter de afwezigheid van wintervocht.

Insecten

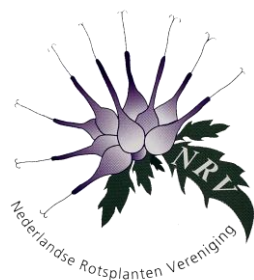
Net als veel andere soorten in de lipbloemenfamilie produceert *Micromeria croatica* aromatische oliën en nectar. De bloemen trekken diverse bestuivers aan, waaronder bijen en vlinders. De plant wordt bovendien als hert- en konijnbestendig beschouwd.

Bronvermelding

<https://www.mdpi.com/2311-7524/9/4/418>

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:451749-1>

https://www.researchgate.net/publication/369480125_Morphological_and_Molecular_Characterization_of_Micromeria_croatica_Lamiaceae_an_Endemic_and_Potentially_Valuable_Horticultural_Species_of_the_Dinaric_Alps <https://en.wikipedia.org/wiki/Micromeria>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat (<i>Micromeria croatica</i>)
Nomenclatuur/Etymologie	<i>Micromeria</i> (kleine delen), <i>croatica</i> (uit Kroatië).
Taxonomie	Familie: <i>Lamiaceae</i> , Geslacht: <i>Micromeria</i> , Soort: <i>M. croatica</i> .
Synoniemen	<i>Thymus croaticus</i> , <i>Satureja croatica</i> .
Eventuele variëteiten en cultivars	Weinig formele cultivars; wel variëteiten en vormen zoals <i>f. glabrata</i> of <i>var. panciana</i> in de wetenschap.
Familie	<i>Lamiaceae</i> (Lipbloemenfamilie).
Hoogte	5 tot 30 centimeter.
Bloemkleur	Roze-paars, zelden wit.
Bladkleur	Groen tot grijsgroen (door beharing).
Bloeiperiode	Juli tot en met september (zomer).
Standplaats	Open of halfschaduw, extreem goede drainage, kalkrijke en stenige bodem.
Herkomst	Dinarische Alpen (Kroatië, Bosnië en Herzegovina, Albanië).
Soort Gewas	Overblijvende, kruidachtige vaste plant/halfheester (rotstuinplant).
Vermeerderingswijze	Zaaien en stekken.
Klimaatzone (usda-zones)	USDA Zones 6 tot 9.
Insecten	Trekt bijen en vlinders aan; aromatisch.